

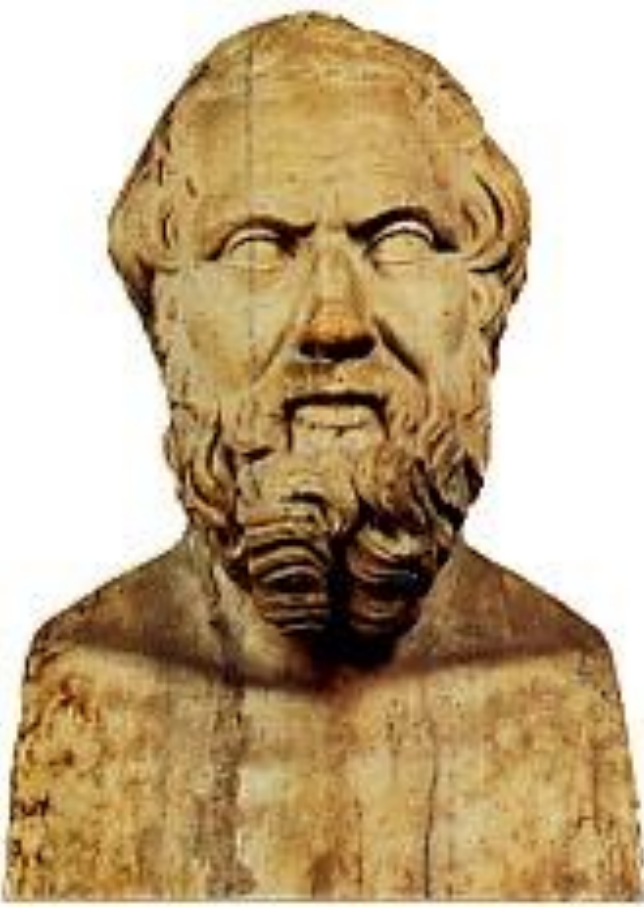
Yunan Mitolojisi

*Yunan Tanrıları, Hybris ve Tanrı-İnsan
İlişkisi*

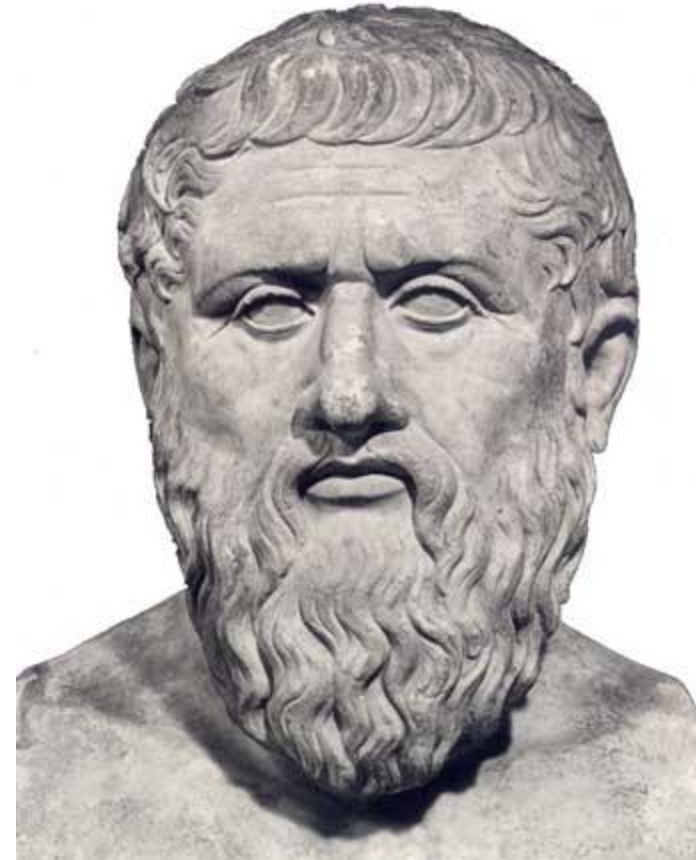
Mitoslar, ilkel insan topluluklarının, evreni, dünyayı ve tabiat olaylarını kişileştirerek yorumlamak, henüz sırrını çözemedikleri hayatın ve evrenin çeşitli görüntülerini bir anlam kolaylığına bağlamak ihtiyacından doğmuş öykülerdir.

- Söylenen, duyulan ve anlatılan söz olarak mythos, Herodotos'a göre güvenilmez, Platon'a göre de uydurma, boş ve gülünçtür

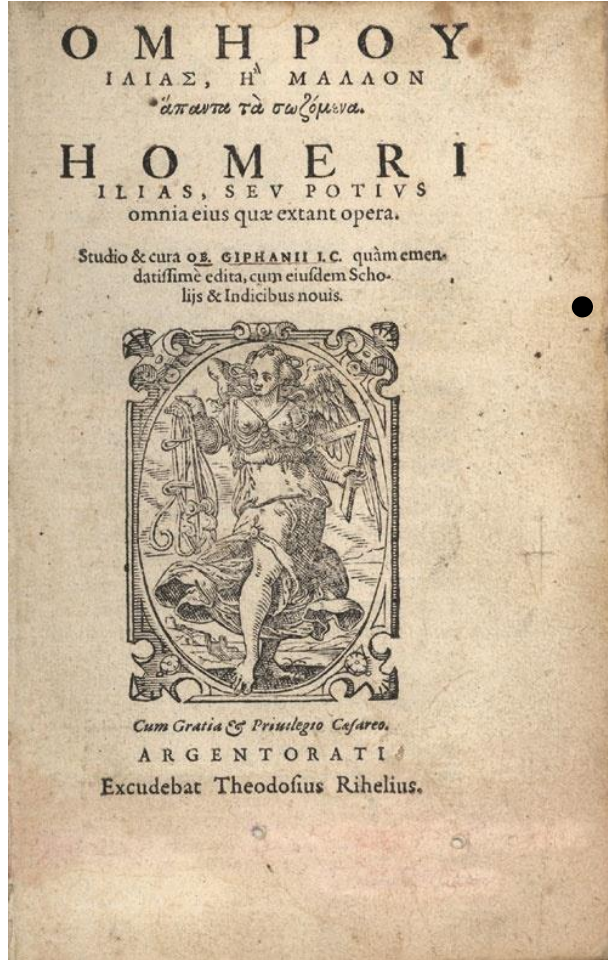
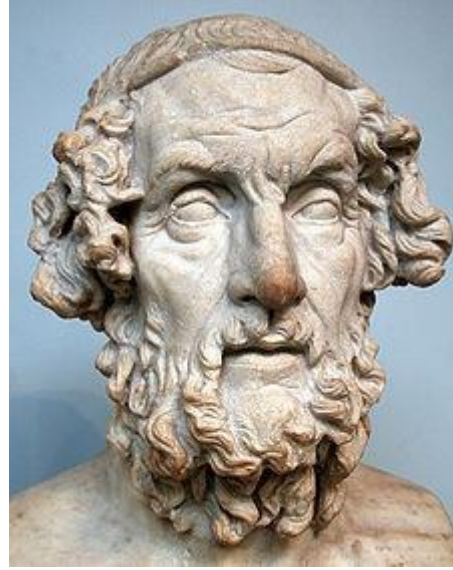

Herodotos

Tek tanrılı dinlerin ortaya çıkışına kadar, felsefe, mitoloji ve edebiyat birbirinden ayrışmamıştır.

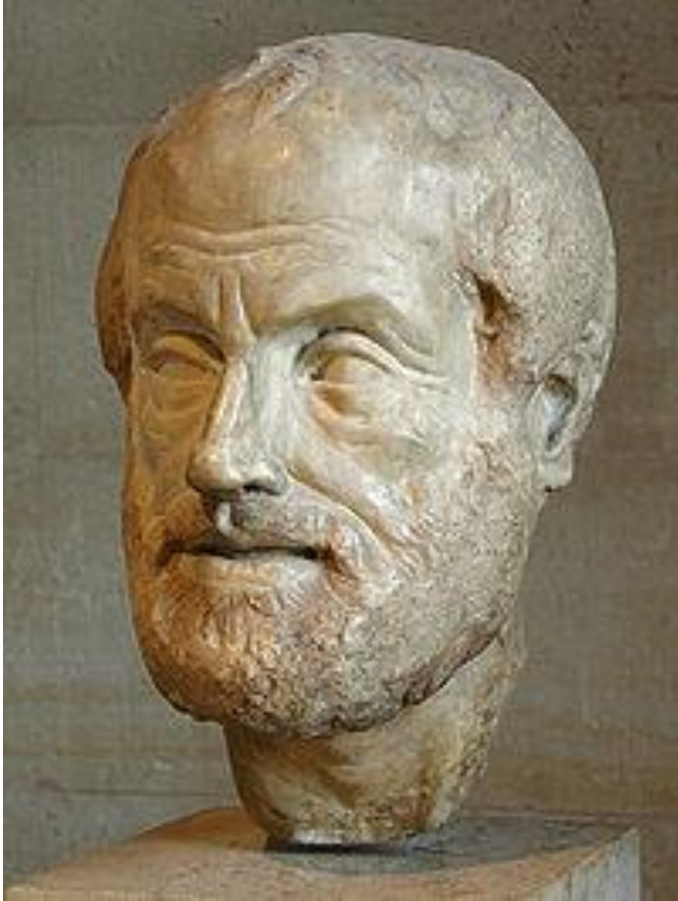
Platon

- Bugün, Yunan mitolojisini tanımamıza elveren en temel kaynak, Homeros'un İlias ve Odysseia'sıdır

Aristoteles Homeros'u
ilk filozof olarak kabul
eder

Aslında, Yunan mitolojisi dediğimiz öyküler bütünü, tüm Mezopotamya, Mısır ve Anadolu efsane ve inanışlarının bütünleşmiş bir halidir.

Anaerki, bahar dönümü mitosları, aşk, savaş ve yaratıcı tanrılar, her uygarlıkta benzer biçimlerde vardır. Bazı durumlarda fonetik farklar bulunsa da bu tanrı ve tanrıçaların isimleri bile birbirine oldukça yakındır.

Zeus

Aphrodite

Bouguereau

- Kythera'dan karaya çıkmıştır. Kıbrıs.
- Herodotos bile onun Fenike ile bağıni tartışır. Herodotos I.105,131)
- Aphrodite isminin Semitik *Ařtoret*'den türemiş olduğu.

Inanna

Rhea

Çatalhöyük

Sümer'de Ma ya da Marienna

Hititlerde Kubaba

Mezopotamya'da Lat

Phrygia'da Leto

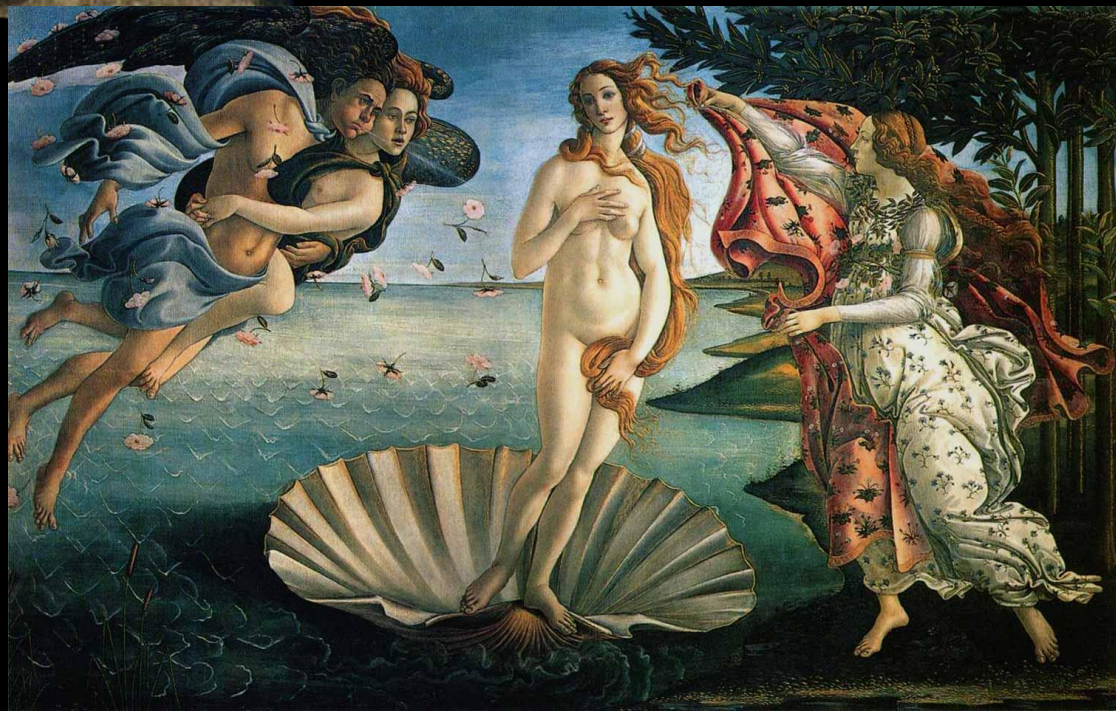
Ishtar

Kubaba

Ludovisi Lahti

Boticelli

Schatz

Odile Redon

1. Grup Tanrılar (1. ve 2. Nesil Tanrılar)

- Yaradılışı sağlayan büyük tanrılar (Uranos, Gaia Pontos , Kronos ve Rheia gibi)

Pontos

Gaia çocukları Gigantlara yardım ederken

1. Grup Tanrılar (1. ve 2. Nesil Tanrılar)

Büyük tanrılar çağından
sonra hüküm sürenler
Epimetheus, Prometheus
veya Atlas gibi titanlar ile
güneş soylular

2. Grup Tanrılar (3. Nesil Tanrılar)

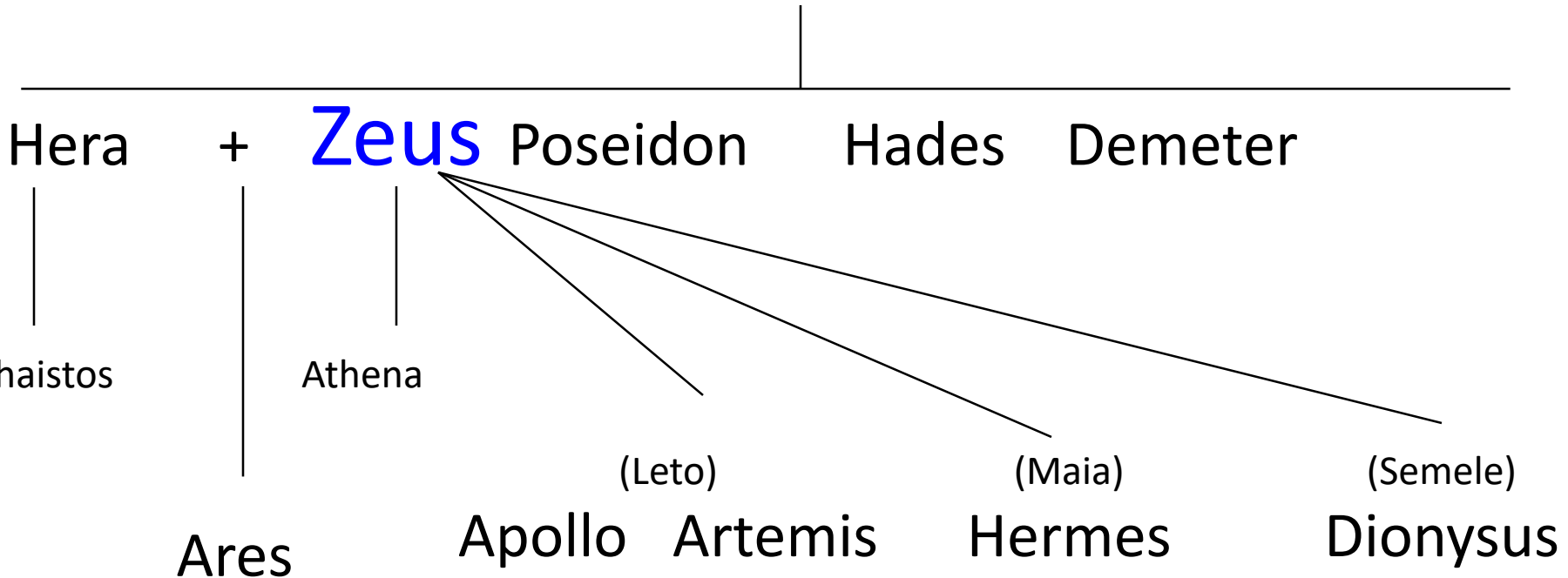
- 1. Grup tanrıların dölleri olan Zeus, Hera, Poseidon, Demeter..

yani Olympos tanrıları

12 Olympos'lu

Kronos + Rhea

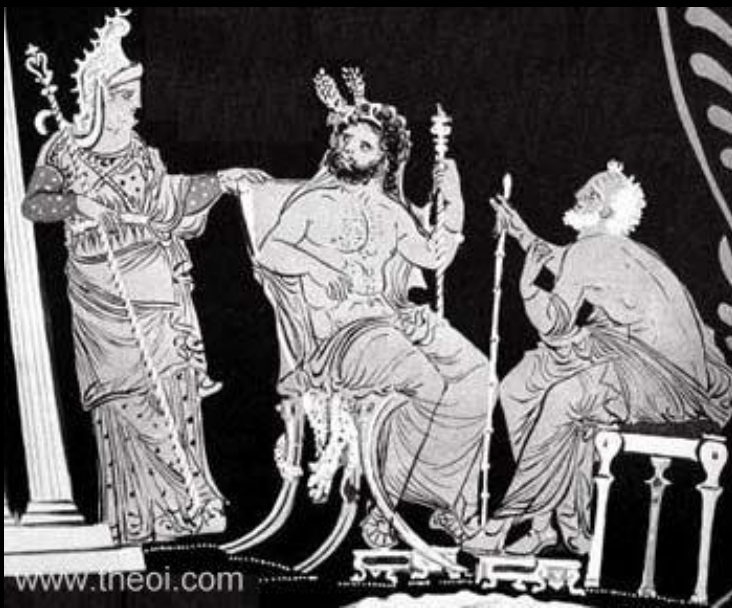

Olympos tanrılarının dölleri olan yarı tanrılar (Perseus, Herakles, Minos vd.)

Perseus

Minos

Herakles

- Tanrıların işin içine karıştığı dünyevi olayların öyküleri (Troia Savaşı gibi)
- Tarihsel gerçeklik tartışması
 - ayıklayabilmek için dilbilimsel ve yapısalcı çözümlemelere ihtiyaç

İnsanın avcı-toplayıcı olduğu dönemde totem haline getirdiği nesnelere, kavramlar ve olaylar mitolojide çok daha karmaşık biçimde karşımıza çıkar.

- Lykia'da Apollon : Apollon Lykeios.

Yunan mitolojisindeki tanrıların atribüleri, onların totemsel niteliğine gönderme yapar

- Örneğin, Hellenlerden önce var olduğu kesin sayılan ateş-tanrı Hephaistos'un Atina'da ve Lemnos'da tapımı odaklanır

- Atina'daki Hephaesteion-eski Thesion

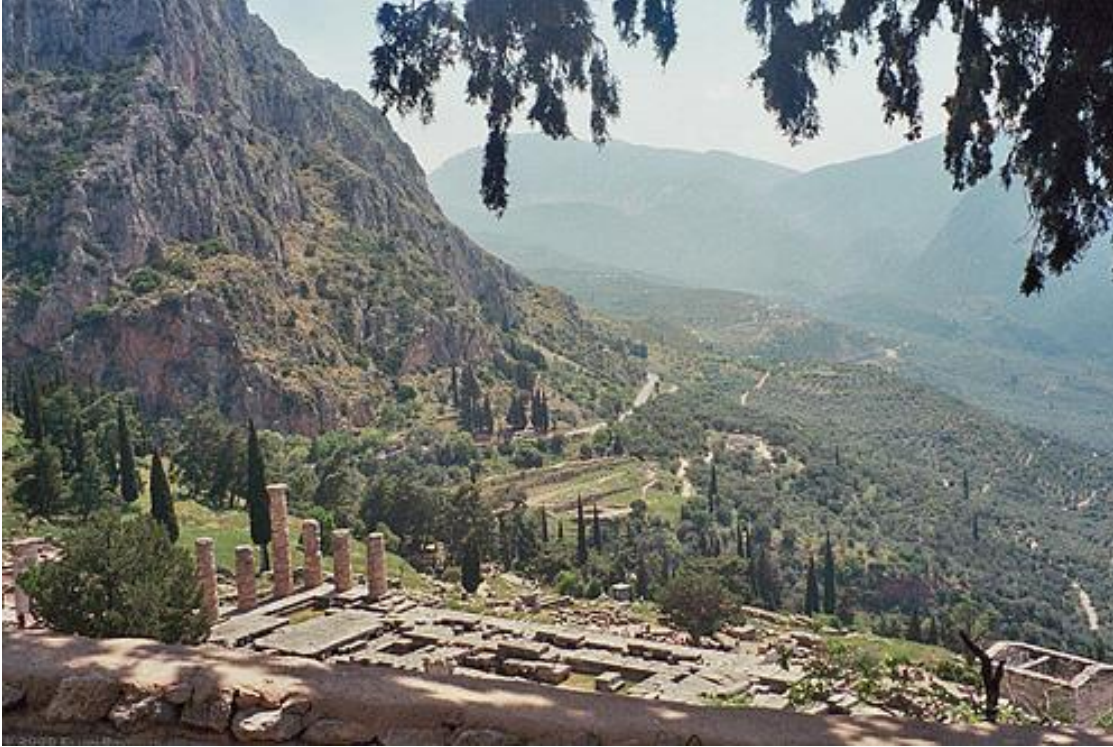

Atribüler, resim ve heykellerde tanrı veya tanrıçanın kimliğini tanımlayabilmemizi sağlayan göstergelerdir.

Hybris

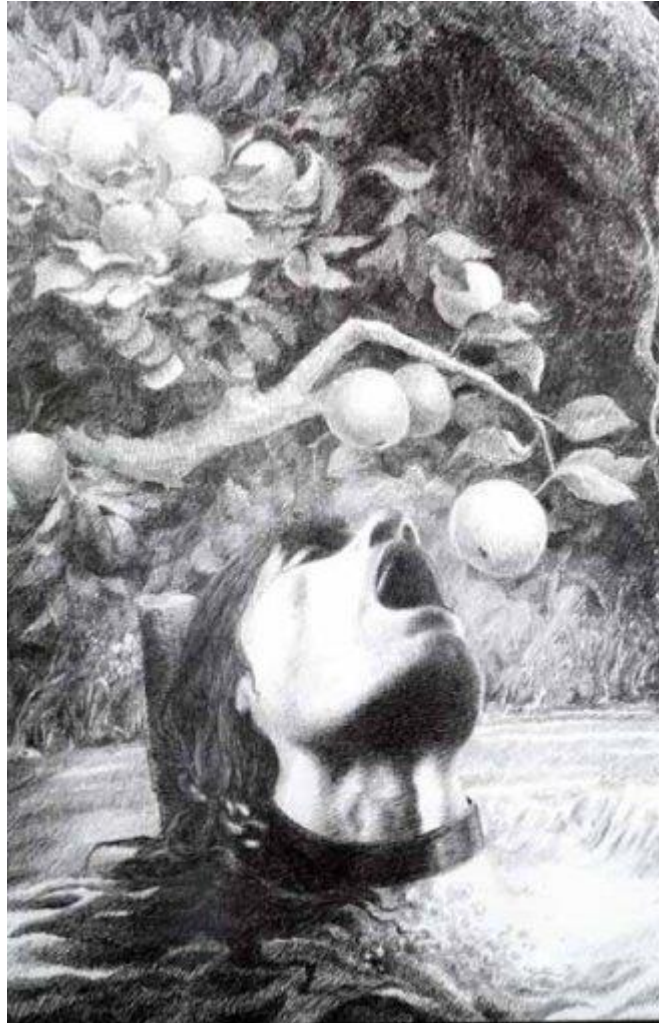
- Delphi Apollon Tapınağı
- “Kendini Bil” ve “Aşırılığa Kaçma”

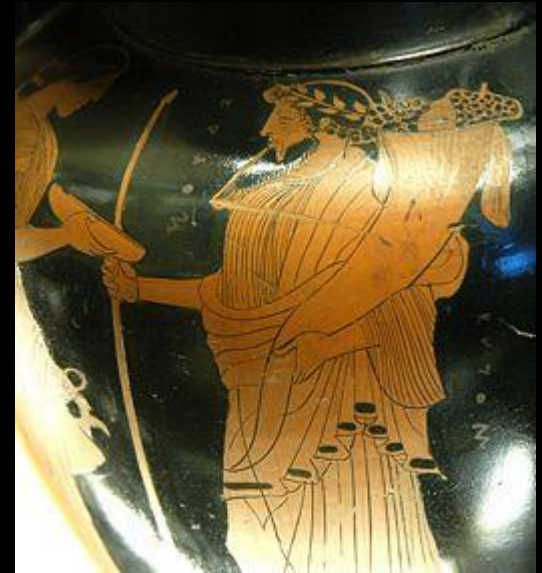

Hmeros

bir kahramana tanrısal, tanrı gibi anlamına gelen *dios*, tanrı olarak yetiştirilen anlamına gelen *diotrephe*s, tanrıyla eşit anlamına gelen *isothesos* gibi lakaplar kullanmıştır.

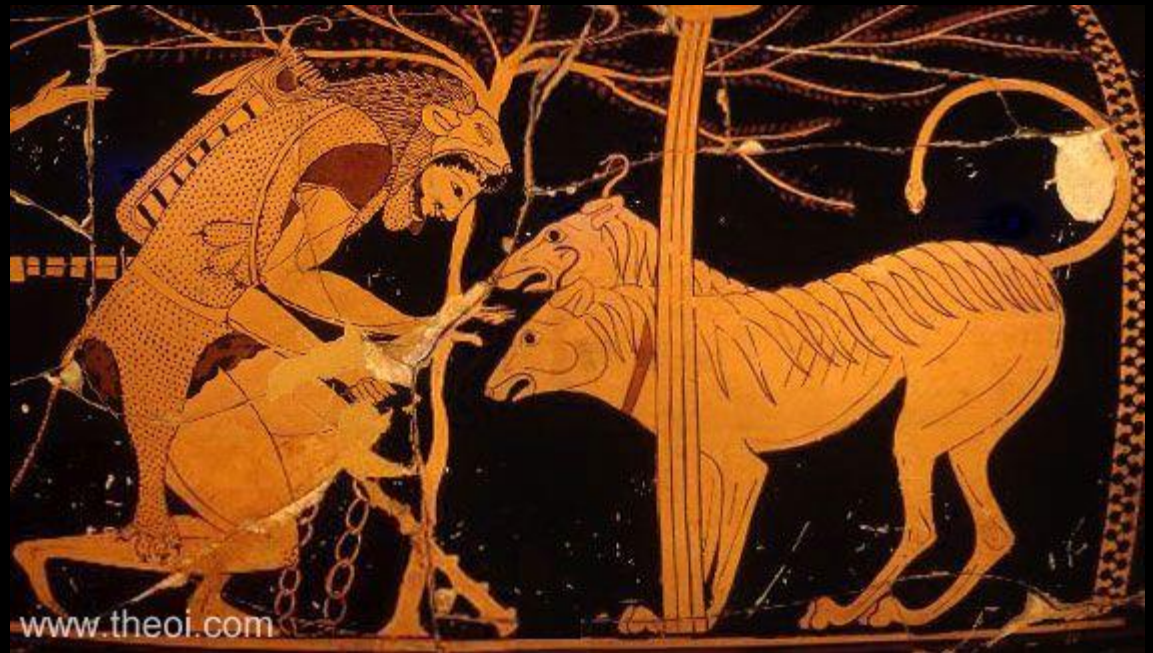
Tantalos

Hades

Kerberos

Odysseus, Hades

Akhileus

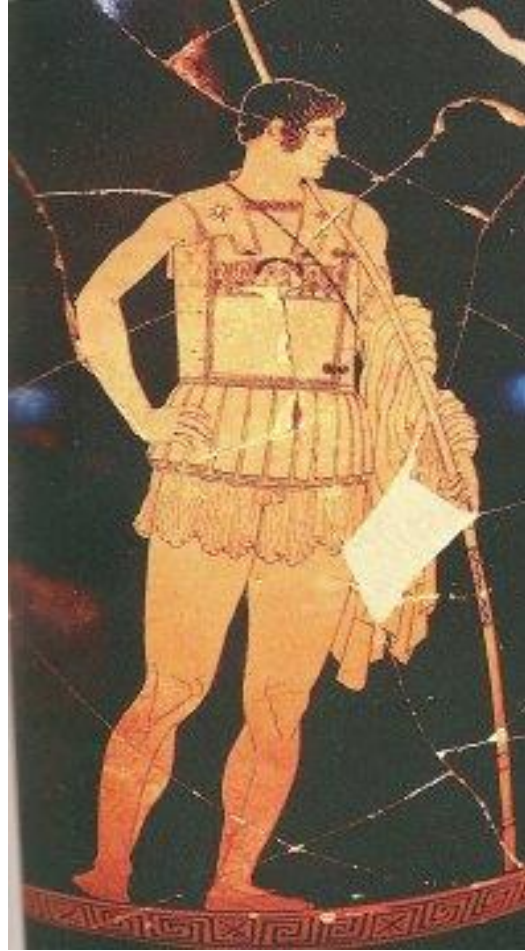
Hades'te Yerin altında Odysseus ile Akhileus'un karşılığı

Odysseus

En güzel örnek : Akhileus

Akhileus ve Ölümü

- Akhilleus savaşa gitmeden evvel, eğer Troia'ya gitmezse ve savaşmazsa, annesi tanrıça olduğu ve kendisi de bir miktar tanrısal olduğu için, ölümsüz olabilecekti. Hiç bir zaman ölmeyecekti. Ama, o zaman da hiç bir şekilde muhteşem ve ünlü olmayacaktı. Anısı ileriye taşınamayacaktı. Eęer Troia'ya giderse, ölecekti; ama anısı Akhaların en üstünü olarak sonsuza dek ölümsüzce devam edecekti

